

Ічнянська публічна бібліотека – обласний лідер із розвитку цифрової грамотності

Сучасні бібліотеки Чернігівщини трансформуються в динамічні простори для навчання та творчості. Під час обласної онлайн-зустрічі координаторів Хабів цифрової освіти та керівників бібліотек Чернігівщини, організованої Чернігівською обласною універсальною науковою бібліотекою (ОУНБ) імені Софії та Олександра Русових, фахівчині Ічнянської публічної бібліотеки поділилися з колегами власним досвідом – як поєднувати цифрові технології, інтерактивні ігри та читання книг для розвитку критичного мислення у дітей.

Нова роль бібліотек: цифрова освіта, інновації та підтримка громад

Сучасна цифрова освіта виходить далеко за межі базового користування гаджетами. Вона про критичне мислення, кібербезпеку та вміння застосовувати технології в житті.

Саме тому кардинально змінюється і роль бібліотек. Хаб цифрової освіти в сучасній громаді – це не просто кімната з доступом до інтернету та комп'ютерної техніки, а динамічний простір для навчання, творчості, спілкування та сміливих експериментів.

Сьогодні 38 бібліотек-Хабів Чернігівщини вже стали цифровими провідниками для своїх громад. Щодня вони допомагають місцевим мешканцям опанувати гаджети, безпечно орієнтуватися в інтернеті та користуватися електронними сервісами «Дії».

Керівник Чернігівської ОУНБ імені Софії та Олександра Русових Юрій Соболь наголосив, що сучасний бібліотекар має бути для своєї громади впевненим провідником у світ онлайн-послуг, медіаграмотності та інструментів ШІ.

Сертифікована тренерка, учений секретар Чернігівської ОУНБ імені Софії та Олександра Русових Катерина Райхіль та регіональна координаторка мережі Хабів цифрової освіти Чернігівщини Олена Попович підкреслили, що робота Хабів на прикордонній Чернігівщині – це доказ життєздатності та незамінності бібліотек для місцевих жителів.

Під час заходу, де обговорювали роботу бібліотек-Хабів області, окремо відзначили успішні кейси найкращих закладів. Приємно, що координаторка Хабу цифрової освіти Ічнянської публічної бібліотеки Анастасія Тихенко наразі є лідеркою обласного рейтингу координаторів, демонструючи приклад ефективною та натхненною праці. У своєму виступі Анастасія Тихенко поділилася з колегами своїми напрацюваннями щодо роботи Хабу.

Від теорії до гри: як працюють цифрові інструменти

Анастасія Тихенко зазначила, що одним із базових інструментів у роботі Ічнянського Хабу залишається національна платформа «Дія.Освіта». Проте досвід ічнянських бібліотекарів довів: для дитячої аудиторії замало лише переглянути освітній серіал чи пройти модуль. Цифровий контент завжди доповнюють практичними завданнями.

Особливе місце посідає тема кібербезпеки. Під час опанування курсу «Кібергігієна: як захиститися від фішингу» діти вчилися розпізнавати небезпечні повідомлення й підозрілі посилання. Здобуті знання одразу закріплювали в творчій роботі «Безпечно чи небезпечно».

Практичним продовженням стала інтерактивна гра «Річка реальності» з популярної навчальної країни «Інтерленд», де учасники тренувалися відрізняти правду від обману та перевіряти джерела інформації. Схожий підхід застосували й під час заняття про комп'ютерні віруси: після перегляду серії «Кібергігієна для молоді» діти отримали пам'ятки «Антивірус» та власноруч створили поробки «Безпечний комп'ютер». Так складна технічна тема стала для дітей зрозумілою та наочною.

Крім того, можливості «Дія.Освіта» слугують майданчиком для знайомства з професіями. Відкриваючи для себе фахи кондитера, флориста чи піцайоло, діти розгадували тематичні онлайн-кросворди, виконували пізнавальні вправи та мали практичні творчі хвилини. Тож освітня платформа стає не просто джерелом відео, а відправною точкою для повноцінного інтерактивного заняття.

Традиції у цифровій формі та віртуальні мандрівки

Інтерактивні форми цифрового навчання в Ічнянському Хабі спрямовані на те, щоб дитина використовувала технологію для втілення власних ідей.

Яскравим прикладом стало інтегроване заняття «Вишиванка у стилі DIGITAL», де поєднали українську традицію із цифровим середовищем. У програмі Microsoft Excel діти перетворювали свої імена на восьмибітний код, а потім, зафарбовуючи клітинки та симетрично віддзеркалюючи елементи, створювали цифрові орнаменти. Готові візерунки згодом перенесли на паперові вишиванки.

Не менш захопливим виявилось заняття «Теле-

фон майбутнього». Дізнавшись про історію розвитку мобільного зв'язку, діти моделювали власні смартфони – вигадували марку, логотип, дизайн та концептуальні функції. Серед дитячих ідей з'явилися «розумна бібліотека», голограма-друг та навіть перекладач мови тварин.

Важливе місце посідає і розвиток класичної інформаційної грамотності. Під час заняття «Від бібліотечного каталогу – до пошуку в інтернеті» відвідувачі опановували традиційний алфавітний каталог, а після цього переходили до пошукових систем в мережі – вчилися точніше формулювати запити й аналізувати джерела.

Безмежні горизонти для пізнання відкриває світ віртуальних мандрів. Завдяки сучасним технологіям діти здійснили захопливу експедицію до Музею писанкового розпису в Коломиї. Там вони не просто споглядали унікальні експонати, а вчилися читати заковані в писанках прадавні символи та мову кольорів.

Яскравою подією став в Ічнянській публічній бібліотеці й День Європи. Юні читачі самостійно моделювали свої подорожі за допомогою інтерактивної карти. Їхні маршрути охопили найрізноманітніші куточки континенту: від затишних вулиць Таллінна та дивовижних краєвидів Каппадокії до величних Скель Мохер та королівських палаців.

Нове життя казки: штучний інтелект та кібербезпека

Одним з експериментальних напрямів роботи Хабу стало поєднання класичної казки із сучасними цифровими інструментами.

Помітивши, що давні реалії народних казок не завжди близькі сучасним дітям, бібліотекарі запропонували перенести знайомих героїв у наш час – із смартфонами, соціальними мережами та актуальними проблемами. Так народилися осучаснені версії народних казок.

Наступним логічним кроком став перехід від переосмислення відомих сюжетів до власної творчості. Для пояснення дітям теми кібершахрайства та безпеки в мережі в Ічні створили авторську казку «Таємний лист».

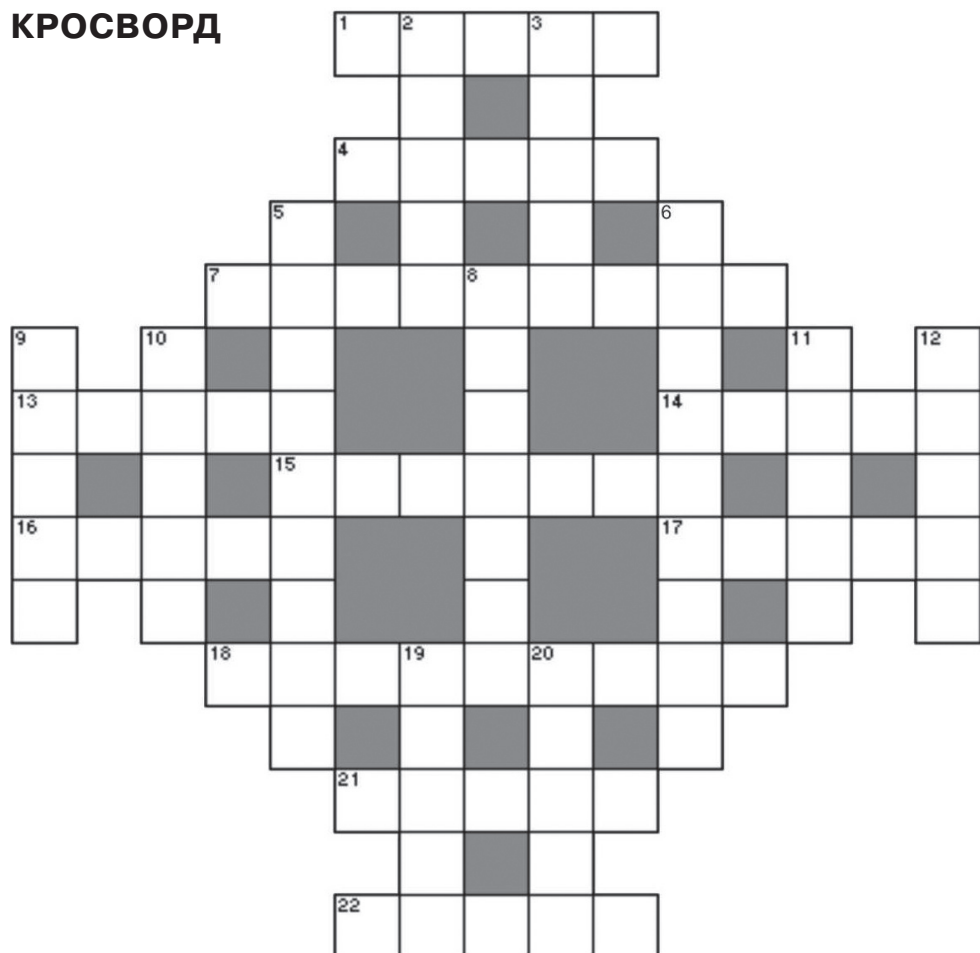
Презентований досвід ічнянських фахівців викликав щирий інтерес колег. Як результат, під час підбиття підсумків зустрічі було ухвалено рішення видати збірник успішних практик, куди увійде й цей ічнянський кейс.

Захід відбувся у межах проекту «Бібліотеки розвивають цифрову грамотність задля посилення стійкості громад та відновлення». Його реалізує ВГО «Українська бібліотечна асоціація» за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та в межах «Проекту підтримки Дія», що фінансується урядом Швеції, у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України.

Олена БЕРЕЗКІНА

КРОСВОРД

За горизонталлю:

1. Хто влаштував найголосніший у світі базар.
4. Розповсюджений сорт вишні.
7. «Підстраховка» для співака.
13. Художня стрічка.
14. Сучасний «монокль».
15. «Чудовисько» для залякування птахів.
16. Меблі для білизни.
17. Ескорт для монарха.
18. «Титул» Єлисея з казки Пушкіна.
21. Підвіска для коромисла.
22. На ній носять рюкзак.

За вертикаллю:

2. Сік для приготування борщу.
3. Коля річки.

За горизонталлю:

1. Штурм. 4. Зміст. 7. Світлофор.
13. Боліт. 14. Брага. 15. Копанка.
16. Реліг. 17. Риска. 18. Стакит.
21. Вступ. 22. Матір.

Відповіді до кросворда:

5. Вимірює радар і секундомір.
6. Футболіст-снайпер.
8. Гірська квітка за Ротару.
9. Один цикл годинникової стрілки.
10. Солдатська пляшка.
11. Промислова риба.
12. Піратське ліжко.
19. «Шуба» золотої рибки.
20. Сарайчик для сіна.

Б	Л	И	Ц	А	Р	О	С	Т	Р	И	В
А		Г	Е	Н	Е	Т	И	К	А		Л
Р		А	Е	П	А	Т	А	Ж			І
К	У	З	Е	Н	Г	І	Б	О	Н	М	З
А		С	Б	А	К	У	О	С	І	Ч	К
С	П	І	К	А	Т	А	Н	К	Е	Т	К
І	О	Л	А							Р	А
К	О	Л	А							К	О
Б	А	Т	А							В	І
Д	А	Т								А	А
О	Р	О	К							Ф	І
А	Р	А	Р							Г	У
										Л	Я
М	Е	В	А							Т	А
А	Р	І	А							С	А
К	О	К	У	Л	Я	Р	О			Д	А
С	Т	О	Т	О	Х	Л	Х	О	Н	Д	А
И		Р	Е	В	І	З	О	Р	И		М
М		А	А	В	А	Т	А	Р			Е
У		Т	У	З	Л	О	Т	І			Б
М	А	В	П	А	А	А	А	В	Р	О	А